opinie

30 mei 2023 om 16:35
Leestijd 3 minuten
Opslaan in leeslijst

Luister naar 06:58

Advertentie

Met Ron DeSantis gaan de Republikeinen een nieuwe fase in – en dat moet iedereen zorgen baren

Cultuuroorlog Ron DeSantis' Florida is het voorland van de rest van de Verenigde Staten, schrijft *Frans Verhagen*. En dat is slecht nieuws.

Illustratie Hajo

Ronald Reagan moet zich in zijn graf omdraaien. Als pleitbezorger van de vrije markt hield de veelbezongen Republikeinse president Amerikanen voor dat de overheid hun vijand was en regulering dood in de pot voor economische groei en individuele vrijheid. Aan evangelische zeloten en anti-abortusactivisten bewees hij enkel lippendienst. Reagan koesterde vrijheid, zijn hand was niet al te zwaar.

Decennia lang was dit het evangelie van de Republikeinse Partij. Niet meer. Nu gouverneur Ron DeSantis zich in de strijd om de presidentsnominatie heeft geworpen, zien we een radicaal andere Republikeinse agenda. Hij wil de overheid juist inzetten om te verbieden en te reguleren. Hij zet Reagan op zijn kop.

Frans Verhagen is historicus, gespecialiseerd in de Verenigde Staten.

Ron DeSantis kan terugzien op een succesvol jaar. In november werd hij met ruime meerderheid herkozen tot gouverneur van Florida. Al had hij een tegenstander van niets, hij was meteen het snoepje van de week voor Republikeinen die Trump kwijt willen – dat zijn er meer dan we denken. In zijn staat joeg DeSantis er een pak wetsvoorstellen door. Hij boekt resultaten, is de boodschap van de presidentskandidaat.

Resultaten zoals een verbod op abortus na zes weken zwangerschap, vaag geformuleerde maar verlammende verboden op boeken in scholen en bibliotheken, een verbod op praten over seks of seksualiteit tot ver op de middelbare school (beter bekend als de *Don't Say Gay*-wet). Zoals het zo moeilijk mogelijk maken voor trans kinderen om over hun probleem te praten en de verplichting een leerling aan te spreken met diens officiële sekse.

Democraten dwarszitten

Een parel in DeSantis' kroon is zijn campagne tegen woke, ongedefinieerd maar grofweg alles waarmee je Democraten kunt dwarszitten (vaak is dat het enige doel). De gouverneur is zo fanatiek dat zijn anti-woke campagne haast woke lijkt: in zijn Florida mag je nergens meer over praten. Een onderwijzeres die een Disney-film liet zien waarin een gay karakter voorkwam, kreeg ontslag. Dat gold ook voor de docente kunstgeschiedenis die de *David* van Michelangelo liet zien: naakte man, dus pornografisch volgens de orwelliaans genaamde actiegroep Moms for Liberty.

Uit voorzorg hebben scholen en bibliotheken maar vast hun boekenkasten leeggeruimd. Een ontslag, een boete of zelfs een proces is snel opgelopen. Recent werd het befaamde gedicht dat Amanda Gorman voorlas bij de inauguratie van president Biden verwijderd. Een moeder vond het 'indoctrinerend' omdat Gorman stelde dat Amerika „niet af is".

Lees ook:
School in Florida haalt gedicht Amanda Gorman uit bibliotheek na klacht over 'indoctrinatie'

Docenten mogen niet praten over de minder fijne kanten van de Amerikaanse geschiedenis zoals het uitmoorden van inheemse Amerikanen, slavernij en persistent racisme. De scholieren zouden zich eens ongemakkelijk kunnen voelen. We bestrijden indoctrinatie, verkondigt DeSantis, onderwijl alles uit de geschiedenisboeken verwijderend wat hem niet bevalt. De activiste Rosa Parks, die in 1955 in het gesegregeerde Alabama weigerde in de bus op te staan voor een blanke, is in deze versie gewoon een lastpak. Scholieren moeten maar raden wat haar bewoog.

Zoals veel Republikeinen ratelt DeSantis eindeloos over de dreiging van *Critical Race Theory* (CRT), een academische richting die structureel racisme probeert te traceren en verklaren. Veel staten hebben nu verboden CRT te onderwijzen – niet dat het ergens gebeurde, maar de klacht dat alles in termen van racisme moet worden gezien, is een probaat middel om witte kiezers te mobiliseren. Onderwijsprogramma's zijn aangepast aan DeSantis' eisen. Boekenuitgevers willen hun markt niet kwijtraken.

Ook de ondernemingsvrijheid ligt onder vuur. DeSantis gebruikte de overheidsmacht om Disney, de grootste werkgever van Florida, te straffen toen het bedrijf het lef had zijn anti-gay wet te bekritiseren. De juridische strijd gaat nog lang duren en inmiddels heeft Disney een investering van twee miljard dollar afgezegd. In het nieuwste doelwit mogen restaurants niet meer hun populaire dragshows opvoeren in de aanwezigheid van kinderen, het zou hen 'verminken'. Ondernemingen zijn gewaarschuwd.

Emotie-onderwerpen

Het is niet alles verbod wat de klok slaat. Zo mag je in Florida nu in het openbaar wapens dragen, zonder vergunning of training. De doodstraf kan worden uitgesproken, ook als de jury verdeeld is. De kieswetten zijn nog verder beperkt en showman DeSantis liet afgelopen zomer twintig ex-gedetineerden oppakken die te goeder trouw dachten dat ze hun stemrecht hadden teruggekregen.

Met dit alles zijn de cultuuroorlogen een nieuwe ronde ingegaan. Het nieuwe speerpunt is onderwijs, onder de noemer '*parents' rights*'. Daarmee won de Republikein Glenn Youngkin in 2021 in Democratisch Virginia de gouverneursverkiezingen en sindsdien staat het overal op de agenda. De Republikeinen waren altijd al goed in het gebruik van emotie-onderwerpen als schoolgebed, abortus en wapens, om de aandacht af te leiden van sociaaleconomische problemen.

Vroeger was het het homohuwelijk, nu is transseksualiteit een gemakkelijk doelwit – minder trans mensen dan homo's, dat helpt. De toon is hetzelfde gebleven. Het codewoord is '*grooming*' en vaak ook 'pedofilie': kinderen zouden worden klaargestoomd voor seksueel misbruik door roofzuchtige lieden (lees: Democraten). Het is geen toeval dat dit lijkt op de nonsens die QAnon-samenzweerders verkondigen: dat hooggeplaatste Democraten aan mensenhandel doen om kindermisbruik te vergemakkelijken.

Florida toont waar Ron DeSantis voor staat. Hij is er trots op en heeft het in de aanbieding voor heel Amerika. Wie denkt dat DeSantis min of meer gezond mainstream denken en doen terug zal brengen in de Republikeinse Partij kan zich opmaken voor een teleurstelling. Zijn 'programma van vrijheid' is nu al een voorbeeld voor andere staten, en nu dus ook een agenda voor Amerika.

De Republikeinen waren al lang niet meer de partij van Abraham Lincoln, hun eerste president, nu laten ze ook Ronald Reagan achter zich. Zelfs als Donald Trump niet hun vaandeldrager wordt, is er reden voor diepe zorg over de Republikeinse Partij en wat die voorheeft met de Verenigde Staten. Luister maar naar Ron DeSantis.

Een versie van dit artikel verscheen ook in de krant van 31 mei 2023.

Leeslijst Artikel delen Meld een taalfout

Advertentie

Meest gelezen

STELSELWIJZIGING
Na vijftien jaar discussie gaat het pensioenstelsel op de schop: wat staat er precies te gebeuren?

REPORTAGE LOKALE CORRUPTIE
De loopbrug zonder uitzicht staat symbool voor dubieuze Hongaarse praktijken met EU-geld: 'Onverklaarbaar en onverdedigbaar'

TARA READE
Vrouw die Biden van aanranding beschuldigde loopt over naar Rusland

OPINIE CULTUUROORLOG
Met Ron DeSantis gaan de Republikeinen een nieuwe fase in – en dat moet iedereen zorgen baren

INFLATIE
Duitse recessie kan best wel vermomde zegening blijken

Onderwerpen

Discriminatie + Volg

Lees ook deze artikelen